

Handläggare
Magnus Thulin, 08-50829938

Till
Kommunstyrelsen

Remiss av Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig (SOU 2024:65)

Svar på remiss från Kommunstyrelsen, KS 2024/1196

Sammanfattning

Koncernledningen har ombetts svara på remiss av Remiss av Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig (SOU 2024:65). Koncernledningen är positiva till en förändring då kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) inklusive dess förordning är otillräckliga i rådande säkerhetspolitiska läge.

Ärendet

Utredningens uppdrag har sin bakgrund i ett klart försämrat säkerhetspolitiskt läge i Sveriges närområde och i övriga Europa på grund av det anfallskrig som Ryssland inledde mot Ukraina den 24 februari 2022, och som alltjämt pågår. Det nuvarande mycket allvarliga säkerhetspolitiska läget i Sveriges geografiska närområde och i övriga Europa innebär enligt utredningens bedömning att det behöver ställas nya krav på kommuner och regioner i fråga om deras grundläggande verksamhetsförmåga om det blir krig i Sverige.

Utredningen lämnar förslag om en mera ändamålsenlig och utförlig reglering än den i lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH).

Kommunstyrelsen har remitterat Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig (SOU 2024:65) till bl.a. Stockholm Stadshus AB, som i sin tur remitterat vidare till dotterbolagen Stockholm Vatten och Avfall AB och Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB).

Underremisser

Stockholm Vatten och Avfall ABs remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 1)

Stockholm Vatten och Avfall är positiva till en förändring då kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) inklusive dess förordning är otillräckliga i rådande säkerhetspolitiska läge.

Begreppet kvalificerad fredstida krissituation tillkommer i denna utredning. I lagförslaget, 1 kap. 4 § och 5 §, definieras fredstida krissituation respektive kvalificerad fredstida krissituation. Utifrån lagtextens formulering kan skyddsvärdena uppfattas som olika i 1 kap. 4 § och 5 §. Formuleringarna rörande skyddsvärden skiljer sig också från 1 kap. 1 §. Bolaget förordar att en översyn sker för att förhindra otydlighet. Stockholm Vatten och Avfall noterar också att författningsförslaget inte innehåller någon skrivning om att begreppet fredstida krissituation har använts för att beteckna både fredstida krissituation och kvalificerad krissituation. Detta framkommer enbart i utredarens förslag och bör tydliggöras i lagen.

Det framgår av utredningen att sådana kostnader som kan uppstå till följd av förberedande åtgärder på verksamhetsområden som är särskilt reglerade i specialförfattning inte omfattas av utredningens förslag till finansiering, med anledning av att utredningens direktiv inte omfattar specialförfattningar. Utredningen anger till exempel särskilt åtgärder avseende personella eller materiella resurser som behövs för bedrivandet av kommunens vattenförsörjning enligt lagen om allmänna vattentjänster. Stockholm Vatten och Avfall konstaterar därmed att enbart delar av tillkommande utgifter är inkluderade i utredningens beräkningar. Utredningens konsekvensbeskrivning och förslag på finansiering till kommunen inte är heltäckande och att det därmed behöver tillföras ytterligare medel. Stockholm Vatten och Avfall vill särskilt lyfta detta och anser att det bör göras en samlad konsekvensanalys.

Skolfastigheter i Stockholm ABs remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 2)

SISAB har, precis som andra offentliga verksamheter i Sverige, tagit fram en krigsorganisation och en krigsledningsplan. SISAB välkomnar utredningens förtydliganden gällande kommuners grundläggande verksamhetsförmåga vid händelse av krig i Sverige. Förslaget innebär en avsevärd ambitionsökning avseende befintliga uppgifter för kommuner i fråga om planering och förberedande åtgärder inför kvalificerade fredstida krissituationer och höjd beredskap. SISAB välkomnar att staten enligt utredningens bedömning bör lämna ekonomisk ersättning till kommuner för de betydande kostnadsökningar som förväntas till följd av den nya lagen för sin planering och förberedande åtgärder.

Koncernledningens synpunkter och förslag

Stockholms Stadshus AB instämmer med berörda dotterbolag och vill för egen del understryka att det är av stor vikt att lagstiftningen blir mer ändamålsenlig och svarar upp mot det försämrade säkerhetspolitiska läget som Sverige nu befinner sig i. Ska bolagskoncernen kunna uppnå en *ändamålsenlig och likvärdig förmåga* att fullgöra sina författningssenliga uppgifter och upprätthålla sina samhällsviktiga verksamheter, menar koncernledningen att det är en nödvändighet att få en samlad konsekvensanalys rörande finansiering och kostnadsansvar.

För kompletterande synpunkter hänvisar koncernledningen till dotterbolagens svar i sin helhet.

Anette Scheibe Lorentzi
Vice VD

Bilagor

1. Stockholm Vatten och Avfall ABs remissvar
2. Skolfastigheter i Stockholm ABs remissvar

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anette Scheibe Lorentzi, Vice VD	2025-01-13